

ЮЖНОЦЕНТРАЛНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ ГР.СМОЛЯН ТП „ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО-МИХАЛКОВО”

с.Михалково, обл.Смолян, тел.030472/316, факс.030472/314, ЕИК 2016195800313
e-mail:dgsmihalkovo@ucdp-smolian.com

А Н А Л И З

на положителните и отрицателните външни ефекти от изпълнението на горскостопанските дейности върху дървесните и недървесни продукти и екосистемни услуги

I. КРАТЪК УВОД.

1. Обща характеристика на планираните горскостопански дейности от ТП „ДГС-Михалково“.

През 2023г. със заповед №ЗАП- 833/20.09.2023 г. на Изпълнителния директор на ИАГ гр. София е утвърдена инвентаризацията на горските територии, горскостопански план, ловностопански план и план за дейностите по опазване на горските територии от пожари на ТП „ДГС-Михалково”. Площта на държавните горски територии е 13 924,4 ха, в т.ч. залесена площ – 13 256,6 ха..

През 2023 година на територията на ТП „ДГС-Михалково“ са проектирани, планирани и извършени следните горскостопански дейности, мероприятия и проекти:

1. Лесокултурните дейности по отгледни грижи в семепроизводствени градини, отгледни са реализирани със собствени работници по оперативна програма „Околна среда 2014-2020г.”, съфинансирана от Европейския фонд на Европейския съюз по процедура BG16M1OP002-3.035: ”Подобряване природосъобразното състояние на горските природни местообитания и подпомагане на екосистемни услуги, предоставяни от горите, чрез прилагане на лесовъдски практики и залесяване”:

➤ Отгледни грижи в семепроизводствени градини /дейности: формиране на корони, изнасяна на отпадъците от сечта и изсичане на нежелана растителност и самосев/ – на обща площ от 31 дка..

2. Стопанисване на горите чрез отгледни сечи без материален добив и подпомагане на естественото възобновяване са реализирани със собствени работници по оперативна програма „Околна среда 2014-2020г.”, съфинансирана от Европейския фонд на Европейския съюз по процедура BG16M1OP002-3.035: ”Подобряване природосъобразното състояние на горските природни местообитания и подпомагане на екосистемни услуги, предоставяни от горите, чрез прилагане на лесовъдски практики и залесяване”:

- Отгледни сечи без материален добив - на обща площ от 49 дка.;
- Подпомагане на естественото възобновяване - на обща площ от 221 дка.;
- Маркиране на дървесина – с общ обем 44 490 куб.м. стояща маса;

3. Защита на горските територии.

➤ В периода 01.01.2023г. – 31.12.2023г. , на територията на ТП „ДГС-Михалково“ на площ 148 дка, в 12 /дванадесет/ броя насаждения, са заложени 20 / двадесет/ броя феромонови уловки/капани/, във връзка с провеждане на механична борба срещу борова процессионка, във връзка извършено лесопатологично обследване за обезлистване на насаждения от борова процессионка, погранични на републикански път III 866 /в териториалния обхват на стопанството/ през 2022г. от Лесозащитна станция гр.Пловдив.

➤ В периода от 01.01.2023г. до 31.12.2023г. в модул „Лесопатологично обследване“ на информационната система на <https://system.iag.bg> са регистрирани общо 96 сигнални листа за повреди в държавни горски територии от абиотични и биотични въздействия.

➤ В периода от 01.01.2023г. до 31.12.2023г. са изведени санитарни сечи на площ от 89 дка.

➤ Приет и утвърден е Годишен план за защита на горските територии от пожари за 2023г. на стопанството, където заложените мероприятия са изпълнени. През 2023г. е възникнал един пожар в държавни горски територии на площ от 3 дка..

➤ По Плана за дейностите по опазване на горските територии от пожари на ТП „ДГС-Михалково“ са извършени следните противопожарни мероприятия:

- поддържане на съществуващи минерализовани ивици – 20 100 л.м.;
- поддържане на съществуващи лесокултурни прегради – 20 900 л.м.;
- обособяване на 4 нови водоизточника: в м. „Големи поляни“, в м. „Заборията“, в м. „Димитровградската вода“ и в м. „Борово“ (рибарника);
- оборудване на противопожарно депо;

3. Реализирана продажба на дървесина в размел на 26 045 куб.м. лежаща маса, в т. ч. на корен на физически лица за лична употреба – 1 403 куб.м. лежаща маса.

4. Други дейности и мероприятия.

➤ На терен започна добива на дървесина по трасе на новопроектиран горски автомобилен път „Сухата чешма“ – „Пичерово“, във връзка сключени договори за строителство, авторски и строителен надзор.

➤ Ремонт и поддръжка на съществуващи трайни пътища със собствена техника.

➤ Снегочистване на съществуващи трайни пътища със собствена техника.

➤ Засаждане на дървесни на места със специално културно, религиозно и духовно значение за местните общности по случа „Седмицата на гората“.

➤ Почистване на горски територии погранични на третокласен републикански път III 866 в териториални обхват на стопанството.

➤ Одитиране в процеса на горска сертификация.

II. АНАЛИЗ НА НЕГАТИВНИТЕ ВЪЗДЕЙСТВИЯ.

1. Негативен екологичен външен ефект.

Всяка една планирана горскостопанска дейност е възможно за окаже някакъв негативен екологичен ефект. ТП „ДГС-Михалково“ е предприело действия да бъдат избегнати или сведени до минимум негативните екологични ефекти чрез добре разработени системи за управление.

При провеждане на дейностите по добив на дървесина, неволно могат да бъдат засегнати потенциални места за гнездене, леговища или убежища, да се наруши спокойствието на някои видове, да се влоши състоянието на някои екосистеми или да се замърси територията с битови отпадъци. За да се предотвратят всички тези негативни въздействия се прави предварително проучване на ключовите елементи на всяко насаждение с планирани в него дейности. Проучва се състоянието на редки и застрашени екосистеми и местообитания, мерките за тяхното опазване и препоръките за стопанисване, като това се отразява в карнет – описа и технологичния план на всяко задействиано насаждение с проектирани мероприятия по горскостопански план.

В раздел „особени положени по провеждането на сечта“ на карнет-описа се описва лесовъдският подход на маркиране:

- за съответното ВКС, в което попада насаждението;
- при наличие на водни течения;
- начина на отбелязване на биотопните дървета и др..

Във всеки технологичен план се определят:

- начина на почистване на сечището от дървесни остатъци при провеждане на сечта;
- мерки за опазване на оставащите на корен дървета, подраста, младиняка и почвата, чрез правилно определяне посока на повалеяне, обезопасяване на оставащите на корен дървета немаркирани с КГМ покрай извозни пътища и временни складове по начин неувреждащ кората и стъблата им.
- в „схемата за добив на дървесина от насаждението“ се посочват, а след предаване на обекта за добива на дървесина, не терен с табели се обозначават местата за събиране на битови отпадъци, които периодично се изнасят извън горските територии в определените за сметосъбиране контейнери в населените места;
- в „схемата за добив на дървесина“ се посочват, а след предаване обекта за добива на дървесина не терен с табели се обозначават местата за зареждане на ГСМ, на терен местата се обособяват съгласно изискванията на сертификацията.

За предотвратяване на негативни въздействия върху водните ресурси: се изграждат водостоци чрез полагане на тръби при наличие на постоянни водни течения, обособяват се буферни зони около водни течения - без мероприятия и дейности. При констатирано преовлажняване на временните тракторни и трайните горски пътища с цел да се избегне повреждането им, спира се извоза до временни складове и транспортиране на дървесина.

На територията на стопанството не е констатирано замърсяване, унищожаване на организми и влошаване състоянието на екосистемите. Не са установени негативни въздействия върху водните течения и горскостопанската инфраструктура вследствие на горскостопанската дейност извършвана от ТП „ДГС-Михалково“.

При изпълнение на горскостопанските дейности се вземат необходимите мерки за опазване на туристическите маршрути, като се оставят буферни зони, в които не се извършват дейности.

Не са извършвани залесявания с неподходящи дървесни видове. На територията на сертифицираната площ на стопанството, не са използвани химически пестициди. При повреждане на съществуващи трайни пътища вследствие на интензивни и продължителни валежи, същите се ремонтират своевременно с техника на стопанството. С провеждането на всички дейности в държавните горски територии не е намалена устойчивостта на насажденията срещу повреди от абиотични и биотични въздействия. Извършваните горскостопански дейности не са намалили лесистостта на територията на стопанството. При дадени предписания от проверки на контролни органи са предприемат действия за изпълнението им. При извършване на горскостопански дейности се спазват препоръките и указанията за стопанисване на съответното ВКС.

През 2023 г. в резултат на дейността на ТП „ДГС-Михалково“ не са унищожени и не е влошено състоянието на популациите от растителни и животински видове. Дейността на стопанството не са довели до влошаване състоянието на екосистемите, проведените мероприятия не са причинили негативни въздействия върху водни ресурси или ерозия на почвата.

2. Негативен социален външен ефект.

При изпълнението на горскостопанските дейности е възможно да окажат някакъв негативен социален ефект. ТП „ДГС – Михалково“ е предприело действия да бъдат избегнати или сведени до минимум негативните социални въздействия.

На територията на стопанството има шест населен места със застаряващо население, което е задоволено с дърва за огрев. Стопанството разполага с нужния ресурс и приоритетно осигурява нужните количества дърва за огрев за покупка по ценоразпис от физически лица - постоянно живущи в населените места.

При планиране на горскостопанските дейности предварително се извършва проверка на собствеността на конкретния подотдел, съседните му: подотдели, поземлени имоти, инфраструктура /водопроводно, електропреносна, комуникационна/, които могат

да бъдат засегнати при изпълнението на дейностите. В случай, че се налага преминаване през поземлени имоти - друг вид собственост, се иска писмено съгласие от собственика за преминаване през неговия имот и/или за обособяване на временни складове. При предаване на обектите и преди започване на работа, лицата/работниците на фирмите изпълнители по договори се инструктират: за безопасна работа в горите за максимално осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд, изправност на техниката и спазване на изискванията за изпълнение на горскостопански дейности. Преди започване на дърводобивна дейност в нов обект /отдел, подотдел/, на терен се провежда обучение с цел избягване възникване на инциденти при работа в горите, нанасяне на щети по оставащия дървостой, екосистемите и съществуващата инфраструктура. Обученията се презентират от служители на стопанството по разработени теми, както следва:

- Сеч и първична обработка на дървени материали – механизизирано поваляне /особености при залагане на засек/, кастрене на клони и разкрояване на асортименти;
- Опазване на горски територии;
- Опазване на почвата и превенция от ерозия;
- Ограничаване на повредите върху оставащите на корен дървета, възобновяването и горската инфраструктура;
- Управление на отпадъците;
- Транспортиране, съхранение и използване на масла и горива.

За да сведе до минимум опасността от инциденти, местното население предварително се уведомява за планираните горскостопански дейности, а съгласно изискванията на нормативната уредба по Закона за горите, всички дейности в горски територии се обозначават с информационни табели на терен. Дърводобивните дейности по време на ловния сезон може да окажат негативно влияние върху спокойствието на дивеча. За да се избегне това влияние ловните дружини представят график за лов, където ще бъде извършено ловуването, в тези райони /ловища/ се ограничават горскостопанските дейности за съответния ден.

III. АНАЛИЗ НА ПОЛОЖИТЕЛНИТЕ ВЪЗДЕЙСТВИЯ.

1. Позитивен екологичен външен ефект.

ТП "ДГС-Михалково" със своите добре разработени механизми за управление поддържа горските комплекси в състояние позволяващо те да изпълняват множество социални, екологични и икономически функции, осигуряващи чист въздух и питейна вода. Създадени са добри условия за съществуването на генетично и биологично многообразие в горите.

Жизнеспособността на гората е свързана с богатството на генетичния ресурс. Осъзнатата необходимост от това да се съхранява трайно и да се ползва от поколенията напред налага да се следват пътищата за съхранение и обогатяване на горските територии. За целите на устойчивото съвременно лесовъдство предприетите действия от стопанството са оставяне на стоящи мъртвите и живи дървета, дървета ветерани и групи от дървета образувачи "острови на биоразнообразието". Наричаните в лесовъдството „биотопни дървета" са важни за биоразнообразието, за функционирането и производителността на горските екосистеми. Стойността на отделните биотопни дървета като местообитание зависи от различни параметри, включително структура на насаждението, дървесен вид, възраст и състояние на дървото, участие в състава на насаждението, местоположение и не на последно място характеристиките на ландшафта и околните местообитания, като основната им роля е:

- осигуряване на местообитания за други живи организми;
- запазване на генетичното и видово разнообразие;
- осигуряване на убежища и хранителна база за голяма група горски обитатели;

- създаване на специфични микроклиматични условия, подходящи за развитието на конкретни насекоми;
- създаване на благоприятни условия за развитието на мъхове, лишей и гъби по тях;
- осигуряване на пукнатини, цепнатини и пространства зад кората, използвани често за храна и гнездене на птици, пребиваването на различни животински видове;
- създаване на уникални и често изолирани биофизични условия, които са важни за съществуването на редица мезофитни видове и др..

Чрез прилагане на правилни и подходящи лесовъдски системи се осигуряват по-висока продуктивност, по-голяма устойчивост, по-добри условия на съществуването на биологично и генетично разнообразие в горите, възстановяват се и се поддържат местообитанията и екосистемите.

2. Позитивен социален външен ефект.

Позитивния социален ефект от дейността ТП "ДГС-Михалково" се изразява в задоволяване нуждите от дървесина, недървесни горски продукти, право на лов и др.. Стопанството се стреми да изпълнява изцяло своите отговорности по отношение на:

2.1. Опазване на горските територии и ресурси:

- за осигуряване на опазването на горските територии – държавна собственост, както и на горските територии – собственост на физически и юридически лица и техните обединения, с обща площ до 2 хектара включително, на територията на стопанството са определени 10 /десет/ броя охранителни участъка с ясни граници, включващи цели отдели, с посочена обща площ и персонален служител, изпълняващ функциите по реда на чл.190 от Закона за горите в поверената му горска територия;

- опазването на горските територии се осъществява от служители с лесовъдско образование, от тях пряко ангажирани с тази дейност са 10 /десет/ броя служители заемащи длъжността: „горски стражар“.

2.2. Задоволяване на нуждите от дървесина, НДГП и др. За 2023 година продажбата на физически лица на дървесина на корен и дърва за огрев от временен склад е в размер на 3 122 пл.куб.м.:

- в т. ч. едра строителна дървесина по ценоразпис за продажба на корен на физически лица в размер на 6,620 пл.куб.м.;

- в т. ч. средна строителна дървесина по ценоразпис за продажба на корен на физически лица в размер на 1,960 пл.куб.м.;

- в т. ч. дребна строителна дървесина по ценоразпис за продажба на корен на физически лица в размер на 1,500 пл.куб.м.;

- в т. ч. дърва за огрев по ценоразпис за продажба на корен на физически лица в размер на 1392,700 пл.куб.м.;

- в т. ч. дърва за огрев по ценоразпис за продажба на физически лица от временен склад в размер на 1 719 пл.куб.м..

2.3. Осигуряването на рекреация, туризъм, естетическа наслада, събиране на лечебни растения, диворастящи гъби и горски плодове, чрез поддържане на съществуващите горски пътища. Извършват се ремонти на пътища водещи до параклиси, за да се осигури достъп на повече хора.

2.4. Опазване на туристически маршрути, като се оставят буферни зони, в които не се извършват дейности, премахват се паднали и опасни дървета, застрашаващи здравето и живота на хората. Поддържане на туристически маршрут по съществува стар римски път преминаващ през местности „Персенк“ - „Мезар гедик“.

2.5. Организиране на съвместни дейности с училища, кметства и други организации.

2.6. Участие в подпомагане на местните общности при възникване на критични ситуации и бедствия – снегочистване, отстраняване на свлачища, ремонт на пътища, гасене на пожари и др..

2.7. Засаждане на дървесни на места със специално културно, религиозно и духовно значение за местните общности по различни случаи и годишни мероприятия.

2.8. Почистване на горски територии погранични на третокласен републикански път III 866 в териториални обхват на стопанството.

Дейността на ТП „ДГС-Михалково“ е важна за планинския район, в който стопанисва, основава работни места и заетост на част от местното население, способства за икономическото развиване на региона.

IV. ИЗВОДИ.

Гората оформя красивия облик на природата, дава ни многобройни блага и е нашата национална ценност. Ресурсите на горските екосистеми формират безценни екологични, социални и икономически функции, подобряват качеството на живот на обществото. Горите в горския сектор се управляват професионално, въз основа на: постиженията на лесовъдската наука, утвърдени лесовъдски системи, доказани положителни практики на дейностите, с широка обществена подкрепа, при взаимно зачитане и интегриране на интересите на всички заинтересовани страни. С годините с развитието на технологиите, взаимоотношенията между общество и гора стават все по – сложни и обществената подкрепа в мероприятията по стопанисването на горите е ключов елемент при реализиране на горскостопанските ни дейности.

Българското горско стопанство се развива от квалифицирани и уважавани лесовъди, които с дейността си целят отглеждането на гората и осигуряване на най-благоприятни условия за нейното възобновяване. Сечите са част от лесовъдската дейност и важен инструмент за поддържането на функциите на горските екосистеми. С тях се цели подобряване състоянието на горите, отглеждане, възобновяване, запазване на генетичните ресурси, добив на дървесина, както и увеличаване на основните функции на горските насаждения: защитни, водоохранни, естетически, противоерозийни, културни, хигиенни и рекреационни. Сечите се провеждат при спазване принципите за природосъобразно, многофункционално и устойчиво стопанисване на горите и изискванията за поддържане, опазване и възстановяване на биологичното разнообразие в тях.

Горите представляват уникален природен ресурс, причисляващ се към групата на изчерпаемите природни ресурси. Данните показват, че 15-те най-топли години на земята са били през последните 20 години. В България се наблюдават повече и по-дълги периоди на засушаване, следвани от сериозни бури и тежки наводнения с разрушения. В последните десетилетия с глобалната промяна в климата, се наблюдава силна податливост на горите към измененията /повреди от абиотични и биотични въздействия/, което налага полагане на повече грижи, за да бъде възстановена.

Проектираните дейности и мероприятия в държавните горски територии, предоставени за стопанисване на ТП „ДГС-Михалково“ се изпълняват на основата на принципите за устойчиво управление на горите в условия на добре развита пазарна среда и приоритетно предоставяне на качествени услуги за обществото.

ИЗГОТВИЛ,
ИНЖ. СЕДАТ КЪРТЪЛОВ: _____ / П* / _____

ДИРЕКТОР,
на ТП „ДГС-Михалково“: _____ / П* / _____
/инж. Али Чолаков/

**Налице е положен подпис, като същия е заличен съгласно Общия регламент за защита на лични данни (Регламент (ЕС) 2016/679)*